

LLEÓ XIV
AUDIÈNCIA GENERAL

Dimecres 18 de febrer de 2026

Catequesi. Els documents del Concili Vaticà II.

**II. Constitució dogmàtica *Lumen gentium*. 1. El misteri de l'Església,
sagrament de la unió amb Déu i de la unitat de tot el gènere humà**

Benvolguts germans i germanes, bon dia i benvinguts!

El Concili Vaticà II, als documents de la qual estem dedicant les catequesis, quan va voler descriure l'Església es va preocupar, sobretot, d'explicar d'on prové el seu origen. Per a fer-ho, a la constitució dogmàtica *Lumen gentium*, aprovada el 21 de novembre de 1964, va agafar de les Cartes de sant Pau el terme *misteri*. El fet que escollís aquest vocable no va voler dir que l'Església sigui quelcom fosc o incompreensible, com a vegades es pensa quan s'escolta pronunciar la paraula *misteri*. Exactament el contrari. De fet, quan sant Pau utilitza, sobretot a la Carta als efesis, aquesta paraula vol indicar una realitat que abans estava amagada i que ara ha estat revelada.

Es tracta del pla de Déu, que té un objectiu: unificar totes les criatures gràcies a l'acció conciliadora de Jesucrist, acció que es va portar a terme en la seva mort a la creu. Això s'experimenta sobretot en l'assemblea reunida per a la celebració litúrgica: allí les diversitats es relativitzen, el que compta és trobar-se junts perquè ens atrau l'Amor de Crist, que ha derruït el mur de separació entre persones i grups socials (cf. EF 2,14). Per a sant Pau el misteri és la manifestació d'allò que Déu ha volgut realitzar per a tota la humanitat i es dona a conèixer en experiències locals, que gradualment es dilaten fins incloure tots els éssers humans i fins i tot el cosmos.

La condició de la humanitat és una fragmentació que els humans són incapaços de reparar, tot i que l'anhel per la unitat habita en els seus cors. En aquesta condició intervé l'acció de Jesucrist, que, per mitjà de l'Esperit Sant, venç les forces de la divisió i el Divisor mateix. Reunir-se per celebrar, havent cregut en el missatge de l'Evangeli, es viu com una atracció exercida per la creu de Crist, que és la manifestació suprema de l'amor de Déu; és sentir-se convocat per Déu: per això fem servir el terme *ekklesia*, és a dir, assemblea de persones que reconeixen haver estat convocades. Així doncs, hi ha una certa coincidència entre aquest misteri i l'Església: l'Església és el misteri fet perceptible.

Aquesta convocatòria, precisament perquè és realitzada per Déu, no es pot limitar, però, a un grup de persones, sinó que està destinada a convertir-se en experiència de tots els éssers humans. Per això, el Concili Vaticà II, a l'inici de la constitució *Lumen gentium*, afirma: «L'Església és en Crist com un sagrament, o senyal i instrument de la unió íntima amb Déu i de la unitat de tot el llinatge humà» (n. 1). Amb l'ús del terme *sagrament* i la consegüent explicació, es vol indicar que l'Església és en la història de la humanitat expressió d'allò que Déu vol realitzar; per la qual cosa, en mirar-la es capta en certa mesura el pla de Déu, el misteri: en aquest sentit l'Església és un senyal. A més, al terme *sagrament* s'hi afegeix també el d'*instrument*, precisament per a indicar que l'Església és un senyal actiu. De fet, quan Déu obra en la història, involucra en la seva activitat les persones que són destinatàries de la seva acció. És mitjançant l'Església que Déu aconsegueix el seu objectiu d'unir en ell mateix les persones i de reunir-les entre elles.

La unió amb Déu troba el seu reflex en la unió de les persones humanes. És aquesta, l'experiència de la salvació. No és casualitat que a la constitució *Lumen gentium*, en el capítol VII, dedicat al caràcter escatològic de l'Església peregrina, en el n. 48, s'utilitza novament la descripció de l'Església com a sacrament, amb l'especificació "de salvació": «Crist» —diu el Concili—, «alçat de la terra, va atraure certament tothom a Ell (cf. Jn 12,32 gr.); ressuscitant d'entre els morts (cf. Rm 6,9), infongué als deixebles el seu Esperit vivificador i per Ell establí el seu Cos, que és l'Església, com a sacrament universal de salvació; assegut a la dreta del Pare, actua constantment en el món per portar els homes a l'Església, unir-se'ls més fort per mitjà d'ella i fer-los partícips de la seva vida gloriosa, alimentant-los amb el propi Cos i Sang.»

Aquest text permet comprendre la relació entre l'acció unificadora de la Pasqua de Jesús, que és misteri de passió, mort i resurrecció, i la identitat de l'Església. Al mateix temps, ens fa sentir agraïts de pertànyer a l'Església, cos de Crist ressuscitat i únic poble de Déu peregrí en la història, que viu com presència santificadora enmig d'una humanitat encara fragmentada, com signe eficaç d'unitat i reconciliació entre els pobles.